

VODIČ KROZ SUSTAV OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA I KOZA

KRATICE I POJMOVI

HAPIH	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu	Institucija koja sudjeluje u provedbi sustava označavanja i registracije ovaca/koza na terenu
IKG	Identifikacijska kartica gospodarstva	Jedinstveni broj koji označava subjekta (posjednika) domaćih životinja na određenoj lokaciji
JIBG	Jedinstveni identifikacijski broj gospodarstva	Jedinstveni broj koji označava lokaciju na kojoj se drže domaće životinje
JRDŽ	Jedinstveni registar domaćih životinja	Temeljna baza podataka o domaćim životinjama i lokacijama na kojima se drže
JROK	Jedinstveni registar ovaca/koza	Baza podataka o brojnom stanju ovac/koza, njihovom premještanju i izlučenjima i sastavni dio JRDŽ-a
MP	Ministarstvo poljoprivrede	Nadležno tijelo za organizaciju i praćenje provedbe sustava označavanja i registracije ovaca/koza i vođenje JRDŽ-a
OVO	Ovlaštena veterinarska organizacija	Veterinarska organizacija kojoj je nadležno tijelo dodijelilo poslove javnih ovlasti u veterinarstvu
RF	Registar farmi	Baza podataka o subjektima (posjednicima) i lokacijama na kojima se drže domaće životinje u RH
ROKG	Registar ovaca/koza na gospodarstvu	Registar vodi svaki subjekt (posjednik) na svom objektu (gospodarstvu) i u njega upisuje sve promjene vezane za objekt i životinje

SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA I KOZA

Jedinstveni sustav obveznog označavanja i registracije ovaca i koza organiziran je u skladu s propisima i pravilima Europske unije. Sustav jedinstvenog označavanja i registracije ovaca i koza s provedbom je započeo 2009. godine, a u skladu je sa Zakonom o zdravlju životinja, NN 152/2022.

Cilj uspostave sustava je provedba mjera zaštite zdravlja ljudi i životinja od zaraznih i nametničkih bolesti te praćenje sljedivosti proizvoda životinjskog podrijetla.

SUBJEKT (posjednik) I DUŽNOSTI SUBJEKTA (posjednika)

Subjekt (posjednik) ovaca i koza je svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar izravno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje.

- odgovoran je da svaka ovca / koza, tj. cijelo stado bude označeno u propisanom roku i na pravilan način
- dužan je brinuti se da životinju u prometu uvijek prati Putni list, te da se podaci o dolasku životinje na drugu lokaciju na vrijeme dojavljuju
- odgovoran je za točnost podataka o ovcama / kozama – ako posjednik ovaca / koza sazna da podaci o ovcama / kozama na njegovom objektu (gospodarsvu) nisu točno upisani u JROK, može zahtijevati njihov ispravak putem ovlaštenog označavatelja ili nadležnog veterinarskog inspektora
- dužan je prijaviti jarenje / janjenje ovlaštenom označavatelju kao i premještanje ovaca / koza ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji
- dužan je u roku od tri dana izvijestiti ovlaštenog veterinara ako se životinja izgubi ili je ukradena
- obavezan je voditi Registar ovaca / koza na gospodarstvu

ZAŠTO MORAMO OZNAČITI I REGISTRIRATI OVCE / KOZE?

- radi provedbe mjera za zaštitu zdravlja životinja i ljudi od zaraznih i nametničkih bolesti,
- kontrole prometa domaćih životinja te praćenja sljedivosti proizvoda životinjskog porijekla,
- uzgojno-seleksijskog rada u ovčarstvu i kozarstvu,
- ostvarivanja prava na novčane potpore.

Osnovni preduvjet za uspostavu sustava obveznog označavanja i registracije ovaca i koza je REGISTRACIJA OBJEKTA (GOSPODARSTVA).

Svaki subjekt (posjednik) i objekt (gospodarstvo) na kojem se drže ovce i koze mora biti upisan u REGISTAR FARMI.

UPIS OBJEKTA (GOSPODARSTVA) I SUBJEKTA (POSJEDNIKA) U REGISTAR FARMI

Osnovni preduvjet za uspostavu sustava obveznog označavanja i registracije ovaca/koza je **REGISTRACIJA GOSPODARSTVA / OBJEKTA**.

Svaki posjednik / subjekt i gospodarstvo / objekt na kojem se drže goveda mora biti upisan u **REGISTAR OBJEKATA I SUBJEKATA (REGISTAR FARMI)**.

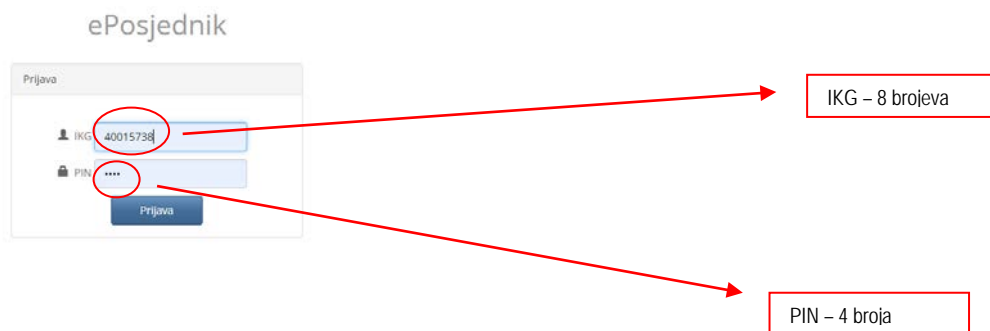
UPIS GOSPODARSTVA / OBJEKTA I POSJEDNIKA / SUBJEKTA U REGISTAR OBJEKATA I SUBJEKATA (REGISTAR FARMI) I PROMJENA PODATAKA O GOSPODARSTVU / OBJEKTU I POSJEDNIKU / SUBJEKTU

Postupci i procedure za upis gospodarstva / objekta i posjednika / subjekta u Registar objekata i subjekata (Registar farmi) definirani su na sljedećoj poveznici: <http://veterinarstvo.hr/default.aspx?id=4872>

Identifikacijska kartica gospodarstva dostavlja se na adresu subjekta (posjednika) zajedno s dopisom na kojem je naveden PIN gospodarstva. Serijski broj identifikacijske kartice objekta (gospodarstva) – **IKG** i **PIN** predstavljaju pristupne podatke za ulaz u aplikaciju za subjekte (posjednike): ePosjednik.

Aplikacija za subjekte (posjednike) se nalazi na web stranici www.hpa.mps.hr (<https://stoka.hpa.hr/eposjednik/>) i omogućuje subjektu (posjedniku) pregled njegovih podataka upisanih u JRDŽ te upis podataka za koje subjekt (posjednik) ima ovlaštenje, a koji se u sustavu registracije ovaca/koza odnose na upis dojave brojnog stanja ovaca / koza na objektu (gospodarstvu) te upis označavanja ovaca / koza.

SAMOSTALNO OZNAČAVANJE OVACA I KOZA

Označavatelj je pravna ili fizička osoba koja obavlja označavanje i registraciju ovaca / koza u skladu sa Zakonom o zdravlju životinja, NN 152/2022.

Označavanje ovaca i koza provode:

- subjekti (posjednici) ovlaštene za označavanje ovaca i koza na svom objektu (gospodarstvu)
- ovlaštene veterinarske organizacije
- djelatnici Hrvatske poljoprivredne agencije i
- veterinarske službe

Popis ovlaštenih dobavljača ušnih markica:

<https://hpa.mps.hr/wp-content/uploads/2020/01/ovcekoze-popis-dobavljača-markica-i-bolusa-novo-2.pdf>

Subjekt (posjednik) ovaca i koza sam odabire svojeg označavatelja.

Troškove označavanja snosi sam subjekt (posjednik).

Za pravilno i pravovremeno označavanje ovaca/koza odgovoran je subjekt (posjednik) životinja!

OVLASTI ZA SAMOSTALNO OZNAČAVANJE

Kako bi dobio ovlasti za samostalno označavanje, subjekt (posjednik) mora proći edukaciju koju organizira Ministarstvo poljoprivrede, postoje dvije mogućnosti:

1. „On line edukacija“

- Subjekti koji žele pristupiti edukaciji za samostalno označavanje ovaca i koza na svom objektu prijavljuju se sa svojim podacima (JRBO/JIBG i IKG) na adresu elektroničke pošte edukacije.oznacavanje@mps.hr
- Nakon zaprimanja zahtjeva, subjektima se dostavljaju edukativni materijali i test za provjeru znanja koji popunjavaju nakon upoznavanja sa sustavom. Dostavljeni materijali sadrže: - Prezentaciju sustava označavanja i registracije ovaca i koza, - Vodič kroz sustav označavanja i registracije ovaca i koza i - Obrazac za testiranje polaznika edukacije za samostalno označavanje ovaca i koza
- Ispunjeni i potpisani obrazac za testiranje polaznika edukacije, polaznici dostavljaju u pdf obliku ili nekom drugom obliku koji onemogućuje mijenjanje dokumenta, na adresu elektroničke pošte edukacije.oznacavanje@mps.hr ili običnom poštom na adresu: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane, Služba za označavanje i registraciju životinja, Illica 101, 10000 Zagreb.
- Provjerom točnosti zaprimljenih odgovora utvrđuje se je li subjekt upoznat s pravilima i obvezama u sustavu označavanja i registracije ovaca i koza.
- Ukoliko se utvrdi da je subjekt upoznat s pravilima i obvezama, dodjeljuje mu se ovlast za samostalno označavanje, a potvrda o tome dostavlja se na adresu subjekta. Potvrda je dokaz o uspješno završenoj edukaciji te dodjeli ovlasti za samostalno označavanje ovaca / koza na vlastitom objektu.
- U slučaju da subjekt nije zadovoljio, postupak se ponavlja.

2. Edukacija na terenu

- Subjekti koji žele pristupiti „Programu osposobljavanja za samostalno označavanje ovaca/koza na vlastitom objektu“ prijavljuju se sa svojim podacima JRBO/JIBG i IKG u područnom uredu HAPIH.

- Nakon prikupljenih prijava, HAPIH organizira prostor za edukaciju ovisno o broju prijavljenih subjekata i dogovara vrijeme održavanja edukacije.
- Prvi dio edukacije odnosi se na upoznavanje prisutnih s obvezama u sustavu označavanja i registracije ovaca i koza i cjelokupnom provedbom sustava.
- Drugi dio edukacije obuhvaća upoznavanje sudionika s aplikacijom i upisom podataka u bazu.
- Treći dio obuhvaća pismenu provjeru odnosno testiranje sudionika.
- U četvrtom dijelu edukacije pristupa se prikazu i vježbi praktične provedbe označavanja ovaca i koza. Sudionici odlaze na obližnji objekt gdje im se predstavlja aplikacija ušnih markica i bolusa.
- Nakon provjere točnosti zaprimljenih odgovora na pismenom testiranju, utvrđuje se je li subjekt upoznat s pravilima i obvezama u sustavu označavanja i registracije ovaca i koza • Ukoliko se utvrdi da je subjekt upoznat s pravilima i obvezama, dodjeljuje mu se ovlast za samostalno označavanje, a potvrda o tome dostavlja se na adresu subjekta. Potvrda je dokaz o uspješno završenoj edukaciji te dodjeli ovlasti za samostalno označavanje ovaca i koza na vlastitom objektu.
- U slučaju da subjekt nije zadovoljio, postupak se ponavlja.

 MINISTARSTVO
 POLJOPRIVREDE

Na temelju članka 6. Pravilnika o provođenju obveznog označavanja i registracije ovaca i koza (N.N. 111/07)

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
 izdaje
POTVRDU O OSPOSOBLJENOSTI
ZA OZNAČAVANJE OVACA / KOZA NA VLASTITOM GOSPODARSTVU

kojom se potvrđuje da je posjednik

PERO PERIĆ

prošao edukaciju i stekao potrebna znanja i vještine te je osposobljen sam označavati ovce / koze na vlastitom gospodarstvu

OPG PERO

HR 12345678 **87654321**
(JIBG) (serijski broj identifikacijske kartice)

Datum izdavanja: 28.05.2021.
 Mjesto izdavanja: Zagreb

VOĐITELJ EDUKACIJE RAVNATELJ
 _____ UPRAVE ZA STOČARSTVO I KVALITETU HRANE
 Nives Božić Doc. dr. sc. Zdravko Barać

**GDJE MOGU NABAVITI SVE ŠTO MI JE
 POTREBNO ZA POČETAK
 SAMOSTALNOG OZNAČAVANJA?**

Sve što je potrebno za početak samostalnog označavanja ovaca / koza na vlastitom gospodarstvu (markice, obrasce..) možete preuzeti u regionalnom uredu HAPIH-a ili u ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji.

OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA OVACA I KOZA

Sustav označavanja i registracije ovaca i koza sastoji se od:

- Ušne markice koja se aplicira u desno uho i bolus elektroničkog transpondera / elektroničke markice
- Potvrde o označavanju, Putnog lista
- Registra ovaca i koza na gospodarstvu
- Računalne baze podataka

Ovce i koze označavaju se s dva sredstva označavanja

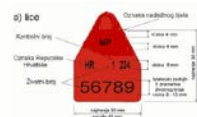
ušna markica

elektronička markica / bolus elektronički transponder

Markica za ovce

Markica za koze

KOJE ŽIVOTINJE NE MORAJU IMATI BOLUS / EL. MARKICU?
To su one životinje koje idu direktno na klanje u klaonicu ili one koje se kolju za vlastite potrebe u dobi do 9 mjeseci starosti.

VRIJEME I NAČIN OZNAČAVANJA

Subjekt (posjednik) ovaca i koza odgovoran je da svaka pojedina ovaca odnosno koza bude označena u propisanom roku.

Ovca, odnosno koza mora se označiti u roku od **9 mjeseci od dana rođenja**, a u svakom slučaju prije odlaska s objekta (gospodarstva) na kojem je rođena i to konvencionalnom ušnom markicom u desno uho i bolus elektroničkim transponderom / elektroničkom markicom (u lijevo uho).

Neoznačena ovca ili koza ne smije napustiti objekat (gospodarstvo).

Dokumentacija koja je potrebna za registraciju i evidenciju označenih životinja je:

- „Potvrda o označavanju ovaca / koza“
- „Registar ovaca / koza na gospodarstvu“

POTVRDA O OZNAČAVANJU OVACA I KOZA

Nakon označavanja ovaca / koza, označavatelj:

- ispisuje „Potvrdu o označavanju ovaca / koza“ na koju upisuje podatke o objektu (gospodarstvu) i označenim životinjama
- podatke s Potvrde upisuje u bazu podataka u roku od 7 dana od dana označavanja
- na jednu „Potvrdu o označavanju ovaca / koza“ može se upisati samo jedna vrsta životinja (ovca ili koza)
- „Potvrda o označavanju ovaca / koza“ ispisuje se u tri primjerka i mora se čuvati najmanje 3 godine

Životinje iz država članica EU nije potrebno ponovno označavati!

Životinje iz zemalja koje nisu članice EU označavaju ovlaštene veterinarske organizacije pri čemu se ostavlja izvorna ušna markica zemlje porijekla uz koju životinje dobivaju i ušnu markicu s oznakama RH.

U slučaju da životinja ide odmah ili u kratkom roku nakon označavanja na klanje potrebno je Potvrdu o označavanju ovaca / koza upisati u JROK u što kraćem roku!

REGISTAR OVACA / KOZA NA GOSPODARSTVU

Obveze subjekta (posjednika):

- sve promjene upisati u roku do 3 dana od dana nastale promjene
- registar držati na lokaciji na kojoj se nalaze životinje i
- čuvati najmanje 3 godine od dana kada je posljednja životinja napustila objekat (gospodarstvo)

U „Registar ovaca / koza na gospodarstvu“ upisuju se podaci:

- o svim rođenim i označenim ovcama / kozama
- podaci o njihovim premještanjima i izlučenjima
- ponovno označavanje

SERUSKI BROJ REGISTRA:

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

REGISTAR OVACA / KOZA NA GOSPODARSTVU

VRSTA

BROJ REGISTRA

JEDINSTVENI IDENTIFIKACIJSKI
BROJ GOSPODARSTVA HR

Subjekt (posjednik) ovaca i koza odgovoran je za točnost upisanih podataka u „Registru ovaca / koza na gospodarstvu“, a podatci moraju biti istovjetni podacima u Jedinstvenom registru ovaca i koza (JROK).

PROMET – PREMJEŠTANJE OVACA / KOZA

Putni list je dokument za prijavu prometa, na jedan obrazac Putnog lista prijavljuje se jedna vrsta životinje - ovce ili koze.

Promet – premještanje ovaca / koza podrazumijeva:

- svaki odlazak s jednog i dolazak na novi objekt (gospodarstvo)
- odlazak na sajam, izložbu ili u sabirni centar
- uvoz i izvoz
- odlazak u klaonicu
- klanje na objektu (gospodarstvu)
- uginuće
- krađa ili gubitak

Forma Putni list za ovce / koze, plava boja. Iznad naslova 'PUTNI LIST ZA OVCE / KOZE' nalaze se polja za 'Serijski broj putnog lista' i 'Jedinstveni životni broj'. Ispod naslova su polja za 'VRSTA' sa opcijama 'OVCE' i 'KOZE'. Glavni dio forme je tablica sa 10 stupcima i 10 redaka za unos podataka. Ispod tablice su dva polja za 'Ukupan broj životinja koje se prevoze' i 'Ukupan broj životinja koje se odlažu'. Na dnu forme su dva dijela: 'PODACI O ODLAZNOM GOSPODARSTVU' i 'PODACI O ODREĐENJU', svaki sa svojim specifičnim poljima za unos podataka.Forma Putni list za ovce / koze, žuta boja. Iznad naslova 'PUTNI LIST ZA OVCE / KOZE' nalaze se polja za 'Serijski broj putnog lista' i 'Jedinstveni životni broj'. Ispod naslova su polja za 'VRSTA' sa opcijama 'OVCE' i 'KOZE'. Glavni dio forme je tablica sa 10 stupcima i 10 redaka za unos podataka. Ispod tablice su dva polja za 'Ukupan broj životinja koje se prevoze' i 'Ukupan broj životinja koje se odlažu'. Na dnu forme su dva dijela: 'PODACI O ODLAZNOM GOSPODARSTVU' i 'PODACI O ODREĐENJU', svaki sa svojim specifičnim poljima za unos podataka.Forma Putni list za ovce / koze, zeleno boje. Iznad naslova 'PUTNI LIST ZA OVCE / KOZE' nalaze se polja za 'Serijski broj putnog lista' i 'Jedinstveni životni broj'. Ispod naslova su polja za 'VRSTA' sa opcijama 'OVCE' i 'KOZE'. Glavni dio forme je tablica sa 10 stupcima i 10 redaka za unos podataka. Ispod tablice su dva polja za 'Ukupan broj životinja koje se prevoze' i 'Ukupan broj životinja koje se odlažu'. Na dnu forme su dva dijela: 'PODACI O ODLAZNOM GOSPODARSTVU' i 'PODACI O ODREĐENJU', svaki sa svojim specifičnim poljima za unos podataka.

- Putni list ispunjava subjekt (posjednik) s čijeg objekta (gospodarstva) životinje odlaze (prodavatelj), putni list uvijek mora pratiti ovce / koze prilikom svakog premještanja.
- Putni list se piše u tri primjerka, prva dva primjerka idu s novim kupcem, a treći primjerak ostaje prodavatelju.
- Subjekt (posjednik) prijavljuje dolazak životinja s ispunjenim Putnim listom u ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji, a ovlašteni veterinar potpisom i pečatom potvrđuje točnost upisanih podataka.
- Rok za upis novo nastale promjene u JROK je **7 dana**. Subjekt (posjednik) ima rok od 4 dana za prijavu premještanja, a ovlaštena veterinarska organizacija ima rok od 3 dana za upis podataka u Jedinstveni registar ovaca i koza.

VRSTE PROMETA:

Odlazak s objekta (gospodarstva) i dolazak na novi objekat (gospodarstvo)

Subjekt (posjednik – prodavatelj) ispunjava putni list, prva dva primjerka predaje novom subjektu (posjedniku – kupcu). Novi subjekt (posjednik – kupac) putne listove dostavlja ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji u roku od 4 dana od dana dopreme životinja, a ista ih potpisuje, stavlja pečat i podatke upisuje u JROK najkasnije u roku od 3 dana. Novi subjekt (posjednik) putni list čuva 3 godine.

Odlazak u klaonicu

Dolaskom životinja u klaonicu veterinarski inspektor – kontrolno tijelo uspoređuje podatke s putnog lista i sredstava za označavanje, ako su navedeni podaci usklađeni životinja se može zaklati. Ako podaci nisu usklađeni ili ispravni, subjekt (posjednik) ima rok od 2 radna dana da dokaže podrijetlo životinje, u protivnom se životinja oduzima subjektu (posjedniku). Veterinarski inspektor – kontrolno tijelo u klaonici upisuje podatke s putnog lista u JROK u roku od 7 dana od dana klanja odnosno prije nego je meso pušteno u promet.

Klanje na objektu (gospodarstvu) i uginuće

U slučaju **uginuća ili klanja na objektu (gospodarstvu)** subjekt (posjednik) je obavezan ispunjeni putni list s pripadajućim ušnim markicama dostaviti u ovlaštenu veterinarsku organizaciju na razduženje. Ovlašteni veterinar podatke o uginuću ili klanju upisuje u JROK u roku od 7 dana.

Uvoz

Prilikom uvoza ovaca / koza iz zemalja EU uvoznik predaje dokumentaciju iz zemlje izvoznice veterinarskom inspektoru koji podatke s dokumenta upisuje u JROK na novog posjednika / uvoznika. U slučaju uvoza iz trećih zemalja, veterinarski inspektor prvo označava ovce / koze HR ušnim markicama pri čemu životinjama ostaje izvorna oznaka zemlje porijekla. Nakon označavanja ispisuje se potvrda o označavanju, a podaci s potvrde upisuju se u JROK.

Izvoz

Prilikom izvoza subjekt (posjednik) predaje putni list i popratnu dokumentaciju veterinarskom inspektoru koji podatke s putnog lista upisuje u JROK.

Krađa ili gubitak

Subjekt (posjednik) je dužan u roku od 4 dana obavijestiti ovlaštenog veterinaru ili veterinarskog inspektora o krađi / gubitku ovaca / koza i predati mu ispunjeni putni list.

Odlazak na izložbu, sajam ili sabirni centar

Subjekt (posjednik) koji doprema životinje predaje putni list odgovornoj osobi - ovlaštenom veterinaru na izložbi, sajmu ili sabirnom centru radi upisa podataka u JROK. Za sve životinje koje se otpremaju s izložbe, sajma ili sabirnog centra, odgovorna osoba izdaje novi putni list.

Odlazak na pašu

Podaci o odlasku životinja na pašu upisuju se u registar ovaca / koza na gospodarstvu.

GODIŠNJA DOJAVA BROJNOG STANJA OVACA I KOZA

HPA GODIŠNJA DOJAVA BROJNOG STANJA OVACA / KOZA NA GOSPODARSTVU							
JIBG	HR	23401782	Serijski broj IKG	12345678			
Naziv gospodarstva, adresa PETAR PERIC, OSJEČKA 4, VRBOVEC							
OVCE			KOZE				
Ovce i šiježice za rasplod	10	Druge ovce		Ojarene koze		Jastčevi	1
Mliječne ovce i šiježice za rasplod		Ovnovi	2	Koze pripuštene prvi put		Jarad do 6 mjeseci	1
Ostale ovce i šiježice za rasplod		Janjari do 6 mjeseci	7	Druge koze	5		
Datum upisa podataka		01 01 2016		Potpis posjednika gospodarstva			

Moram li slati „Godišnju dojavu brojnog stanja ovaca / koza“, a ne želim primati poticaj?
Slanje godišnje dojave brojnog stanja obveza je svakog subjekta (posjednika).

- Obveza svakog subjekta (posjednika) je jednom godišnje dostaviti podatke o brojnom stanju ovaca i koza na objektu (gospodarstvu).
- Brojno stanje životinja dojavljuje se na dan 1. prosinca tekuće godine, s rokom prijave 15 dana.

Postoje dva načina slanja i upisa brojnog stanja:

- 1.) Osobno upisati dojavu u JROK kroz aplikaciju: <https://stoka.hpa.hr/posjednik/psdDojavaBrKoza.aspx>
- 2.) Ispunjeni obrazac odnijeti u regionalni ured HAPIH-a ili OVO na upis

Dotadne obrasce „Godišnje dojave brojnog stanja ovaca / koza na gospodarstvu“ možete:

ispisati sa stranice http://www.hpa.hr/wpcontent/uploads/2015/12/dopisnica_2.pdf

ili

preuzeti u regionalnom uredu HAPIH-a

Ministarstvo poljoprivrede
<https://hpa.mps.hr/>

Uprava za stočarstvo

Služba za označavanje i registraciju domaćih životinja

oznacavanje@mps.hr

Ilica 101, 10 000 Zagreb

Tel: 01/3903-171, 01/3903-150, 01/3903-148